

джетних фондів. Зібрані кошти за вирахуванням оплати послуг податкового відомства за збір і перерахування передаються церкві або церквам різних конфесій, якщо такі представлені в країні. Розподіл податкових надходжень за конфесіями відбувається відповідно до декларацій платників податків про їх належність до тієї чи іншої церкви [1, с. 499-501].

Отже, перераховані джерела є характерними в загальному плані для всіх релігійних організацій, але можливі й інші джерела, а також різниця при формуванні грошових фондів в конкретних релігійних організаціях. Так деякі релігійні центри і управління отримують грошові відрахування від релігійних спільнот. В свою чергу релігійні центри і управління перераховують гроші духовним навчальним закладам або іншим релігійним організаціям. В протестантських релігійних організаціях не прийнято продавати релігійну літературу і предмету культури, брати плату за здійснення обрядів, відповідно в них існують інші джерела отримання коштів. Грошові засоби релігійних організацій зберігаються в банківських установах як в країні, так і за її межами.

Список використаної літератури:

1. Віктор Д. Поспішіл Східне католицьке церковне право. Львів. Монастир Монахів Студійського Уставу Видавничий відділ «Свічадо», 1997. – 615 с.

Ключові слова: релігійна організація, церква, гроші, майно.

Ключевые слова: религиозная организация, церковь, деньги, имущество.

Key words: religious organization, church, money, property.

МАНЖОСОВА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

Чернівецький юридичний інститут
Національного університету «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ШКОДУ, ЗАВДАНУ ОСОБИСТИМ НЕМАЙНОВИМ БЛАГАМ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Онлайніві соціальні мережі є невід'ємною складовою сучасного світу та певним соціальним феноменом, що породжує нові виклики перед суспільством та юридичною наукою, зокрема. Це й не дивно, адже соціальна мережа будучи соціальною структурою, утвореною з комунікативною метою значною кількістю осіб із власними поглядами, потребами та цілями, відображає різноманітні зв'язки між ними через різного роду соціальні взаємовідносини. Трансформації, які завдяки соціальним мережам відбуваються в різних сферах життєдіяльності людини,

зумовлюють необхідність удосконалення правового врегулювання багатьох питань, в тому числі пов'язаних із захистом прав та інтересів користувачів соцмереж.

Право на захист у користувачів соціальних мереж виникає в разі вчинення інформаційного правопорушення (делікту), що є суспільно небезпечним посяганням на охоронювані права, шляхом спричинення або загрози спричинення їх шкоди. Інформаційні делікти, в залежності від ступеня суспільної небезпеки, на думку О.І. Сафончик, поділяють на дисциплінарні, адміністративні, цивільні правопорушення та злочини [1, с. 135]. Специфіка відносин, які складаються між учасниками соціальних мереж, дає змогу припустити, що найбільш розповсюдженими є цивільні правопорушення, зокрема ті, які посягають на такі основоположні особисті немайнові блага, як життя і здоров'я.

До них віднести ті дії користувачів соціальній мереж, які завдають шкоду психологічному здоров'ю, наприклад кіберзалякування чи кібер-булінг, тобто агресивні, жорстокі дії, цькування в соцмережі з метою завдання шкоди, образи чи приниження. На сьогоднішній день виділяють декілька видів поведінки характерної для кібер-булінгу: флеймінг, або перепалки, або (англ. flaming) – обмін короткими гнівними і запальними репліками між двома чи більше учасниками, використовуючи комунікаційні технології; нападки, постійні виснажливі атаки (англ. harassment) – найчастіше це залучення повторюваних образливих повідомлень, спрямованих на жертву з перевантаженням персональних каналів комунікації; обмовлення, зведення наклепів (англ. denigration) – розповсюдження принизливої неправдивої інформації; самозванство, втілення в певну особу (англ. impersonation) – переслідувач позиціонує себе як жертву, використовуючи її пароль доступу до її аккаунту в соціальних мережах, а потім здійснює негативну комунікацію; ошуканство, видурювання конфіденційної інформації та її розповсюдження (англ. outing & trickery) – отримання персональної інформації в міжособовій комунікації і передача її тим, кому вона не призначалась.

Деякі види протиправних дій у віртуальному середовищі можуть мати не тільки негативні шкідливі наслідки для психічного здоров'я користувача соціальних мереж, але й завдати цілком відчутну неправну шкоду його фізичному здоров'ю чи, навіть, життю. До таких дій варто віднести відтворення потенційно небезпечних для життя і здоров'я дій, вчинених іншими користувачами соцмереж (наприклад, потенційно небезпечні флешмоби, ігри, челенжи); самолікування на основі онлайн-консультації тощо. Окреме місце займають дії, тісно пов'язані з можливістю реалізації шкідливих наслідків онлайн спілкування в реальному житті. До них, на нашу думку, відноситься кіберсамогубство; кібер-переслідування, тобто дії з прихованого вистежування для отримання необхідної інформації з метою організації злочинних дій; хейслепінг (від англ. happy slapping) – відносно новий вид кібер-булінгу, в якому учасники раптово лякають один одного, в той час як інші здійснюють відеозйомку та хоппінг – напад з метою згвал-

тування чи його імітації, що також фіксується на відео. Отримані відео розміщують в соцмережах, де його можуть продивлятися необмежена кількість користувачів, зазвичай без згоди жертви [2].

Зростання правопорушень в процесі користування соціальними мережами, на сьогодні пов'язують із так званою «проблемою безкарності», а саме умовною анонімністю правопорушника. Загалом, можливо визначити (в тому числі ретроспективно), який комп'ютер був використаний для вчинення правопорушення (оскільки кожен комп'ютер має унікальну «адресу інтернет-протоколу»), проте, не завжди можливо визначити, хто конкретно використовував цей комп'ютер. Анонімності правопорушників сприяють також оператори веб-сайтів, які не дотримуються єдиної позиції з цього питання. Так, деякі вимагають використання справжніх імен (Facebook, хоча вони не засвідчують особу); деякі допускають анонімність, але не встановлюють її обов'язковості (Twitter); інші допускають абсолютну анонімність.

Окрім того, не останню роль відіграє складність процедур виявлення правопорушень в соціальних мережах, серед яких перегляд протоколів доступу, перевірка облікових записів провайдерів, визначення телефонних номерів та їх власників, перегляд вмісту серверів, встановлення їх власників тощо [3, с. 141].

Отже, серед основних проблем притягнення до відповідальності за порушення прав користувачів соціальних мереж, можна виділити: складність кваліфікації конкретного діяння як порушення конкретних особистих немайнових благ; проблеми ідентифікації правопорушника; складність оцінки завданої шкоди та відсутність механізму відшкодування завданої шкоди.

Список використаної літератури:

1. Актуальні проблеми цивілістики у цифрову добу : онлайнві соціальні мережі : монографія / за ред. Є.О. Харитонов, О.І. Харитонові ; уклад Б.В. Фасій . Одеса : Юридична література, 2018. 179 с.
2. Kowalski, Robin M., Limber, Susan P., Agatston, Patricia W. Cyber bullying: bullying in the digital age. Oxford: Blackwell Publishing Ltd, 2008. 218 p.
3. Рассолов И. М. Право и Интернет. Теоретические проблемы (2-е издание, дополненное), Норма, 2009. 210 с.

Ключові слова: онлайнві соціальні мережі, особисті немайнові блага, інформаційні делікти, кібер-булінг, кібер-переслідування, кібер-самогубство, хопінг, хепислєпінг, цивільно-правова відповідальність.

Ключевые слова: онлайнвоы соціальні мережі, частні неимущественные блага, інформаційні делікти, кібер-буллінг, кібер-прєслєдование, кібер-самоубийство, хопинг, хепислєпинг, гражданско-правовая ответственность.

Key words: online social networks, personal non-property rights, information delicts, cyber-bullying, cyber-persecution, cyber-suicide, happy slapping, civil liability.